

Zeitschrift: Mitteilungen der aargauischen Naturforschenden Gesellschaft
Herausgeber: Aargauische Naturforschende Gesellschaft
Band: 9 (1901)

Artikel: Bericht über die Erstellung einer Quellenkarte des Kantons Aargau
Autor: Mühlberg, F.
Anhang: Zusammenstellung der wichtigsten Ergebnisse der Arbeiten betreffend die Quellenkarte des Kanton Aargau
Autor: [s.n.]
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-171287>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 15.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Zusammenstellung der wichtigsten Ergebnisse der Arbeiten betreffend die Quellenkarte des Kantons Aargau.

Gemeinde	Mitarbeiter	Erhebungen betreffend die vorkommenden:										Erhebungen betreffend den Wasserverbrauch															
		Quellen					Bäche					Wasserbedarf					Erhebungen betreffend den Wasserverbrauch										
		nicht gefälschte		gefälschte		Sode		Flüsse		Bäche		in anderen Quellen		Wasser		in öffentlichen Brunnen		in öffentlichen Brunnen		in öffentlichen Brunnen		in öffentlichen Brunnen		in öffentlichen Brunnen		in öffentlichen Brunnen	
		Zahl	Minimale	Ergebnis	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis	Zahl	Minimale	Ergebnis
Bezirk Muri (Fortsetzung).		2	30	33	79	53	1	26	3	1500	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dietwil	Marti, K., Lehrer	—	19	472	5	—	—	—	2	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Geltwil	Beck, Friedr.	4	15	8	34	12	—	—	5	5030	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kallern	Schmidt, O., Ing.	13	228	70	782	163	1	26	2	600	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meienberg	Villiger, Lehrer	4	430	14	218	72	1	26	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Merenschwand	Beck, Friedr.	4	154	15	349	42	1	26	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mühlau	Burkhardt, J., Lehrer	15	154	15	349	42	1	26	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muri	Beck, Friedr.	8	155	23	499	84	1	26	4	1900	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oberrüti	Villiger, A., Lehrer u. Wyss, Förster	3	89	9	8	54	1	26	3	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rottenswil	Beck, Friedr.	19	43	3	100	5	1	26	3	18000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Waldsassen	Schmidt, O., Ing.	5	—	6	40	54	—	—	4	10010	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Waltenschwil	"	1	—	10	4	50	6	—	1	40000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Werd	"	2	—	10	4	50	6	—	1	40000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	101	1882	340	4798	809	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bezirk Rheinfelden.		5	70	15	356	1	—	—	3	6800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heiligen	Ausefeld, R., Rektor, Rheinfelden	13	379	3	79	—	—	—	2	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaiseraugst*	"	19	1494	16	174	16	—	—	7	11610	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magen	"	4	10	24	173	—	—	—	3	6000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mohlin*	"	14	257	3	126	11	—	—	2	3300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kunz	"	4	460	17	201	—	—	—	3	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ober-Mumpf	"	4	75	19	168	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Olisberg	"	25	3119	20	1019	13	1	209	3	7560	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rheinfelden*	"	6	688	14	223	2	1	208	4	2060	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Schupfart	"	3	135	12	255	2	1	208	1	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stein	"	1	1	3	15	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wallbach	"	13	1362	10	172	22	—	—	5	3300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wegenstetten	"	8	118	13	257	—	—	—	1	6000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zemingen	"	11	416	16	208	6	—	—	3	7700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zuzgen	"	132	8834	187	3428	99	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	101	1882	340	4798	809	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* In der Gemeinde Meienberg gibt es 4 Wasserversorgungen. Das Reservoir fast in hier 200 m³ bei 80 m Druckhöhe; Atenschwil 206 m³, 162 m D.; Altkon 220 m³, 65 m D.; Ferkrieden 100 m³, 15 m D. * Die in diesen Gemeinden angelegten Sode-Pumpstellen sind in den folgenden Angaben nicht mitgerechnet.

Zusammenstellung der wichtigsten Ergebnisse der Arbeiten betreffend die Quellenkarte des Kantons Aargau.

Gemeinde	Mitarbeiter	Erhebungen betreffend die vorkommenden:										Erhebungen betreffend den Wasserverbrauch																											
		Quellen					Flüsse					Bäche					Wasserbedarfs					Zu benutzenden:					Allgemeine Wasserversorgung												
		nicht gefasste		gefaste		Sohle		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag		Minimal-Ertrag					
		Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.	Zahl	Min.-Jl.						
Bezirk Zurzach (Fortsetzung).																																							
Döttingen	Fischer, Clemens, Fortb.-Lehrer	3	172	8	107	12	12000	1	1	1008	317	504	8	900	8	175	90	12	1230	13	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Ober-Endingen	Kappeler, Franz, Fortb.-Lehrer	25	225	13	457	—	15550	3	3	1280	460	238	10	2000	13	600	—	—	2000	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Unter-Endingen	"	1	50	1	60	—	15000	1	1	1900	246	—	4	180	8	68	5	1	180	1	5	263	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Fischbach	Fischer, Clemens, Fort.-Lehrer	2	1	8	68	1	800	1	1	1895	393	291	162	2	130	1	5	—	365	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Föll-Renenthal	Erne, G., Bezirkslehrer	1	1	—	—	29	—	—	—	1889	352	45	131	8	1006	11	75	80	4	1006	11	75	80	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kaiserstuhl	Fischer, Clemens, Fort.-Lehrer	12	76	11	38	5	—	—	—	1889	1098	187	841	14	20	4	45	557	29	1006	11	75	80	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Klingnau	"	1	4	—	—	8	—	—	—	1889	538	145	102	35	20	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Koblentz	Erne, G., Bezirkslehrer	9	225	14	152	2	400	1	1	1895	850	510	310	4	29	1	15	228	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Lebnstatt	Fischer, Clemens, Fort.-Lehrer	8	150	15	223	1	2480	6	6	1900	1118	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Leutgersen	Erne, G., Bezirkslehrer	2	11	13	113	27	500	1	1	1895	967	109	111	5	10	1	1	166	3	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mellikon	Bigler, R., Lehrer	3	9	4	26	—	—	—	—	1889	117	98	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mellistorf	Fischer, Clemens, Fort.-Lehrer	4	85	1	70	1	3200	1	1	1893	259	101	150	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reckingen	Frei, Jul., Lehrer	3	8	7	46	—	—	—	—	1900	259	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Riedheim	Rudolf, Th., Lehrer	13	640	11	234	—	—	—	—	1889	327	143	96	4	7	2	90	554	31	1015	10	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rumiken	Fischer, Clemens, Fortb.-Lehrer	2	90	24	864	3	400	2	2	1889	376	282	401	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Schneisingen	"	7	135	10	300	1	1300	—	—	1889	317	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Siglistorf	"	2	6	4	62	1	1800	2	2	1895	143	104	61	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Walshofen-Müllorf	Walshofen-Müllorf	6	23	12	91	4	18	3	3	1895	1200	236	157	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zurzach	Ruppli, J., Bezirkslehrer	184	3675	184	3238	152	—	7	3	—	—	—	—	106	10	251	8074	185	3830	1832	168	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa																																							
		326	3392	303	7258	269	—	13	2	110	—	—	—	125	13	213	13012	278	5841	2178	245	21	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nachtrag zum Bezirk Brugg.																																							
Unter-Bötzberg	Amsler, Alfred, cand. phil., Staden	39	62	35	65	34	—	9	—	411	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ober-Bötzberg	"	23	41	16	68	20	—	2	1	393	217	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		298	3495	354	7391	323	—	24	3	116	—	—	—	125	13	213	13704	329	5474	2401	300	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa																																							

1 Diese Quelle wird aus dem Großherzogthum Baden zugeleitet.

Zusammenfassung der Ergebnisse der Arbeiten betreffend die Quellenkarte des Kantons Aargau.

Bezirk	Erhebungen betreffend die vorkommenden:										Erhebungen betr. den Wasserbedarf		Erhebungen betreffend den Bezug des Wassers zum Trinken Es benutzen:									
	Quellen			Weiber		Sode		Aus andern Gemeinden zugeleitete Quellen			Jahr	Einwohner Zahl ¹	nicht gefasste		Quellen		gefaste		Sode		Bäche	
	Zahl	Minimal-Erguß Min.-Lit.	Zahl	Zahl	Zahl	Zahl	Erguß Min.-Lit.	Zahl	Zahl	Einwohner Zahl			Minimal-Erguß Min.-Lit.	Zahl	Einwohner Zahl	Minimal-Erguß Min.-Lit.	Zahl	Einwohner Zahl	Minimal-Erguß Min.-Lit.	Zahl	Einwohner Zahl	Minimal-Erguß Min.-Lit.
Aarau	377	136061	388	8727	413	7	2665	1900	23335	126	34	247	18014	367	8262	2590	292	183				
Baden	328	12143	723	7407	168	13	1660	1900	28096	119	7	4	17173	211	2554	478	79	1118				
Bremgarten	359	4879	417	4330	946	6	200	1900	18729	292	27	370	9203	377	2233	8643	931	637				
Brugg	298	3495	354	7391	323	24	116	1900	17051	125	13	213	13704	329	5474	2401	300	21				
Kulm	335	5943	1191	9815	187	7	—	1900	19933	178	29	530	17211	975	9731	1355	176	455				
Laufenburg	303	6848	216	6837	111	5	500	1900	13399	163	28	410	11772	206	6796	1427	227	46				
Lenzburg	147	1195	438	4377	257	10	—	1900	18248	164	9	1074	16369	369	4990	1831	241	145				
Muri	101	1832	340	4798	809	28	—	1900	13409	—	—	—	7370	353	4498	4624	228	—				
Rheinfelden	132	8534	187	3428	99	4	—	1900	12679	102	10	1140	9824	175	3345	886	79	—				
Zofingen	353	3922	1046	8449	509	19	60	—	28696	310	56	410	15989	1008	8407	2994	373	84				
Zurzach	184	3675	184	3238	152	7	—	—	12885	106	10	251	8074	185	3330	1832	166	18				
Summa	2977	186527	5484	68797	3974	130	5201	—	206560	1685	223	4649	144703	4555	60130	29061	3960	2762				

¹ In dieser Schlußzusammenstellung sind die Einwohnerzahlen nach der Volkszählung von 1900 eingesetzt.